T090 ATĐ 2 (09) Luận Chúng Sự Phần A Tỳ Đàm Q9-Thiên Vấn Luận

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9

LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM
QUYEÅN 9
Phaåm 7: THIEÂN VAÁN LUAÄN, Phaàn 2

Hoûi: Boán nieäm xöù laø nhöõng gì? Ñaùp: Laø Thaân nieäm xöù, Thoï nieäm xöù, Taâm nieäm xöù, Phaùp nieäm xöù. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu saéc, bao nhieâu khoâng phaûi saéc? Ñaùp: Moät thöù laø saéc, ba thöù khoâng phaûi saéc. Ba thöù khoâng theå thaáy, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc coù theå thaáy, hoaëc khoâng theå thaáy. Coù theå thaáy laø sao? Laø moät nhaäp. Khoâng theå thaáy laø sao? Laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Ba thöù khoâng ñoái, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc coù ñoái, hoaëc khoâng ñoái. Coù ñoái laø sao? Laø möôøi nhaäp. Khoâng ñoái laø sao? Laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu höõu laäu, bao nhieâu voâ laäu? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø höõu laäu, hoaëc laø voâ laäu. Höõu laäu laø sao? Laø möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Voâ laäu laø sao? Laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thoï nieäm xöù hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu. Höõu laäu laø sao? Laø yù höõu laäu, tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Voâ laäu laø sao? Laø yù voâ laäu, tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu. Höõu laäu laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám höõu laäu. Voâ laäu laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám voâ laäu vaø voâ vi. Ba höõu vi, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi. Höõu vi laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám. Voâ vi laø sao? Laø hö khoâng

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 155

soá dieät, phi soá dieät. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu höõu baùo, bao nhieâu voâ baùo? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø höõu baùo

hoaëc laø voâ baùo. Höõu baùo laø sao? Laø baát thieän vaø thieän höõu laäu cuûa thaân nieäm xöù. Voâ baùo laø sao? Laø thaân nieäm xöù voâ kyù, voâ laäu. Nhö thaân nieäm xöù; thoï - taâm - phaùp nieäm xöù cuõng vaäy. Ba thöù töø nhaân duyeân sinh thuoäc ñôøi soáng naøy, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù neáu laø höõu vi thì töø nhaân duyeân sinh thuoäc ñôøi soáng naøy. Neáu laø voâ vi thì khoâng phaûi töø nhaân duyeân sinh, khoâng phaûi ñôøi soáng naøy. Moät thuoäc veà saéc, ba thuoäc veà danh. Moät thuoäc veà noäi nhaäp, ba thuoäc veà ngoaïi nhaäp, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc thuoäc veà noäi nhaäp, hoaëc thuoäc veà ngoaïi nhaäp. Thuoäc veà noäi nhaäp laø sao? Laø naêm noäi nhaäp. Thuoäc veà ngoaïi nhaäp laø sao? Laø naêm ngoaïi nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät ngoaïi nhaäp. Heát thaûy laø trí bieát. Neáu laø höõu laäu thì ñoaïn tri bieát vaø ñoaïn. Neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi ñoaïn tri bieát vaø khoâng ñoaïn. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu ñieàu neân tu, bao nhieâu ñieàu khoâng neân tu? Ñaùp: Heát thaûy caàn phaân bieät. Thaân nieäm xöù hoaëc neân tu, hoaëc khoâng neân tu. Neân tu laø sao? Laø thaân nieäm xöù thieän. Khoâng neân tu laø sao? Laø thaân nieäm xöù baát thieän, voâ kyù. Nhö thaân nieäm xöù; thoï - taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc neân tu, hoaëc khoâng neân tu. Neân tu laø sao? Laø phaùp nieäm xöù thieän, höõu vi. Khoâng neân tu laø sao? Laø phaùp nieäm xöù baát thieän - voâ kyù, vaø hö khoâng soá dieät, phi soá dieät. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu oâ ueá, bao nhieâu khoâng oâ ueá? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc oâ ueá, hoaëc khoâng oâ ueá. OÂ ueá laø sao? Laø chìm maát. Khoâng oâ ueá laø sao? Laø khoâng chìm maát. Nhö thaân nieäm xöù; thoï - taâm - phaùp nieäm xöù cuõng vaäy. Ba laø quaû cuøng coù quaû, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù hoaëc laø quaû, hoaëc khoâng coù quaû, coù ba tröôøng hôïp: Quaû nhöng khoâng coù quaû, laø soá dieät. Quaû cuõng coù quaû, laø phaùp nieäm xöù höõu vi. Khoâng phaûi quaû cuõng khoâng phaûi laø coù quaû, laø hö khoâng vaø phi soá dieät. Ba baát thoï, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc thoï, hoaëc

baát thoï. Thoï laø töï taùnh noäi nhaäp thoï nhaän. Baát thoï laø khoâng phaûi töï taùnh thoï nhaän. Ba khoâng phaûi laø boán ñaïi taïo, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø boán ñaïi taïo, hoaëc khoâng phaûi laø boán ñaïi taïo. Boán ñaïi taïo laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Khoâng phaûi boán ñaïi taïo laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Ba coù caùi treân noù, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù hoaëc coù caùi treân noù, hoaëc khoâng coù caùi treân noù. Coù caùi treân noù laø töôûng aám-haønh aám-hö khoâng-phi soá dieät. Khoâng coù caùi treân noù (voâ thöôïng) laø soá dieät. Neáu laø höõu laäu thì coù. Neáu laø voâ laäu thì khoâng coù. Moät nhaân khoâng töông öng, hai nhaân töông öng, moät phaân bieät: Phaùp nieäm xöù neáu laø nhaân cuûa taâm phaùp thì töông öng, neáu khoâng phaûi nhaân cuûa taâm phaùp thì khoâng töông öng. Phaàn ít cuûa lónh vöïc thieän goàm thaâu phaàn ít cuûa boán nieäm xöù. Phaàn ít cuûa boán nieäm xöù cuõng goàm thaâu phaàn ít cuûa lónh vöïc thieän. Phaàn ít cuûa lónh vöïc baát thieän goàm thaâu phaàn ít cuûa boán nieäm xöù. Phaàn ít cuûa boán nieäm xöù cuõng goàm thaâu

phaàn ít cuûa lónh vöïc baát thieän. Phaàn ít cuûa lónh vöïc voâ kyù goàm thaâu phaàn ít cuûa boán nieäm xöù. Phaàn ít cuûa boán nieäm xöù cuõng goàm thaâu phaàn ít cuûa lónh vöïc voâ kyù. Phaàn ít cuûa lónh vöïc laäu goàm thaâu phaàn ít cuûa moät nieäm xöù. Phaàn ít cuûa moät nieäm xöù cuõng goàm thaâu phaàn ít cuûa lónh vöïc laäu. Phaàn ít cuûa lónh vöïc höõu laäu goàm thaâu phaàn ít cuûa boán nieäm xöù. Phaàn ít cuûa boán nieäm xöù cuõng goàm thaâu phaàn ít cuûa lónh vöïc höõu laäu. Phaàn ít cuûa lónh vöïc voâ laäu goàm thaâu phaàn ít cuûa boán nieäm xöù. Phaàn ít cuûa boán nieäm xöù cuõng goàm thaâu phaàn ít cuûa lónh vöïc voâ laäu. Ba thöù hoaëc quaù khöù- hieän taïi hay vò lai, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù, neáu laø höõu vi thì hoaëc quaù khöù, vò lai hay hieän taïi; neáu laø voâ vi thì khoâng phaûi quaù khöù - vò lai hay hieän taïi. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu thieän, bao nhieâu baát thieän, bao nhieâu voâ kyù? Ñaùp: Heát thaûy caàn phaân bieät. Thaân nieäm xöù hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Thieän laø phaàn ít cuûa ba nhaäp. Baát thieän laø phaàn ít cuûa ba nhaäp. Voâ kyù laø taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa ba nhaäp. Thoï nieäm xöù hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Thieän laø yù thieän tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Baát thieän laø yù baát thieän tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Voâ kyù laø yù voâ kyù tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 157

Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng nhö vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Thieän laø töôûng aám-haønh aám thieän vaø soá dieät. Baát thieän laø töôûng aám-haønh aám baát thieän. Voâ kyù laø töôûng aám-haønh aám voâ kyù, hö khoâng-phi soá dieät. Hoûi: Boán nieäm xöù thuoäc bao nhieâu coõi? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc khoâng thuoäc coõi naøo. Thuoäc coõi Duïc laø sao? Laø hai nhaäp vaø phaàn ít cuûa chín nhaäp. Thuoäc coõi Saéc laø sao? Laø phaàn ít cuûa chín nhaäp. Khoâng thuoäc coõi naøo laø sao? Laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thoï nieäm xöù hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc khoâng thuoäc coõi naøo. Thuoäc coõi Duïc laø sao? Laø yù tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù thuoäc coõi Duïc. Thuoäc coõi Saéc laø sao? Laø yù tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù thuoäc coõi Saéc. Thuoäc coõi Voâ saéc laø sao? Laø yù tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù thuoäc coõi Voâ saéc. Khoâng thuoäc coõi naøo laø sao? Laø yù voâ laäu tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc khoâng thuoäc vaøo ñaâu. Thuoäc coõi Duïc laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám thuoäc coõi Duïc. Thuoäc coõi Saéc laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám thuoäc coõi Saéc. Thuoäc coõi Voâ saéc laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám thuoäc coõi Voâ saéc. Khoâng thuoäc vaøo ñaâu laø sao? Laø töôûng aám-haønh aám voâ laäu vaø voâ vi. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu hoïc, bao nhieâu voâ hoïc, bao nhieâu phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc hoïc, hoaëc voâ hoïc, hoaëc phi hoïc phi voâ hoïc. Hoïc laø phaàn ít cuûa lónh vöïc moät nhaäp. Voâ hoïc laø phaàn ít

cuûa lónh vöïc moät nhaäp. Phi hoïc phi voâ hoïc laø möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thoï nieäm xöù hoaëc hoïc, hoaëc voâ hoïc, hoaëc phi hoïc phi voâ hoïc. Hoïc laø yù hoïc tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Voâ hoïc laø yù voâ hoïc tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Phi hoïc phi voâ hoïc laø yù höõu laäu tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc hoïc, hoaëc voâ hoïc, hoaëc phi hoïc phi voâ hoïc. Hoïc laø töôûng aám-haønh aám hoïc. Voâ hoïc laø töôûng aám-haønh aám voâ hoïc. Phi hoïc phi voâ hoïc laø töôûng aám-haønh aám höõu laäu vaø voâ vi. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu kieán ñoaïn, bao nhieâu tu ñoaïn, bao

nhieâu khoâng ñoaïn? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Tu ñoaïn laø möôøi nhaäp, vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Khoâng ñoaïn laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thoï nieäm xöù hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Kieán ñoaïn laø thoï nieäm xöù nôi ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh, nhaãn voâ giaùn cuøng ñoaïn. Ñoaïn theá naøo? Laø baäc kieán ñoaïn taùm möôi taùm söû töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Tu ñoaïn laø thoï nieäm xöù hoïc kieán tích, tu ñoaïn. Ñoaïn caùi gì? Laø tu ñoaïn möôøi söû töông öng vôùi thoï nieäm xöù, vaø thoï nieäm xöù höõu laäu khoâng oâ ueá. Khoâng ñoaïn laø thoï nieäm xöù voâ laäu. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Kieán ñoaïn laø phaùp nieäm xöù nôi ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh, nhaãn voâ giaùn cuøng ñoaïn. Ñoaïn tröø caùi gì? Laø baäc kieán ñoaïn taùm möôi taùm söû do chuùng töông öng vôùi phaùp nieäm xöù, neân khôûi taâm baát töông öng haønh. Tu ñoaïn laø phaùp nieäm xöù nôi ngöôøi hoïc thaáy daáu veát, tu ñoaïn. Ñoaïn caùi gì? Laø ñoaïn möôøi söû töông öng vôùi phaùp nieäm xöù, khôûi thaân khaåu nghieäp, khôûi taâm baát töông öng haønh, laø phaùp nieäm xöù höõu laäu khoâng oâ ueá. Khoâng ñoaïn laø phaùp nieäm xöù voâ laäu. Moät khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng. Moät taâm phaùp - taâm töông öng. Moät duy taâm. Moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù, neáu coù duyeân hôïp thì laø taâm phaùp vaø taâm töông öng; neáu khoâng coù duyeân hôïp thì khoâng phaûi taâm-khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng. Moät taâm tuøy chuyeån khoâng phaûi laø thoï töông öng, moät thoï töông öng nhöng khoâng phaûi laø taâm tuøy chuyeån, hai caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù thì hoaëc laø taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, hoaëc khoâng phaûi laø taâm tuøy chuyeån maø cuõng khoâng phaûi töông öng vôùi thoï. Taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, laø taâm tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng. Ngoaøi ra, khoâng phaûi laø taâm tuøy chuyeån, cuõng khoâng phaûi töông öng vôùi thoï. Phaùp nieäm xöù thì hoaëc laø taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, coù ba tröôøng hôïp: Taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, laø taâm tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh. Taâm tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi thoï, laø töôûng aám töông öng vôùi haønh aám. Khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån cuõng khoâng töông öng vôùi thoï, laø tröø ra ra taâm tuøy chuyeån nôi taâm

baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh vaø voâ vi.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 159

Nhö thoï; töôûng - haønh cuõng vaäy. Tröø ra töï taùnh cuûa noù. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu giaùc tuøy chuyeån khoâng töông öng vôùi quaùn? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, hoaëc khoâng phaûi laø giaùc tuøy chuyeån maø cuõng khoâng töông öng vôùi quaùn. Giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn laø giaùc tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng. Ngoaøi ra khoâng phaûi laø giaùc tuøy chuyeån maø cuõng khoâng töông öng vôùi quaùn. Thoï nieäm xöù hoaëc coù giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc khoâng quaùn. Coù giaùc coù quaùn laø gì? Laø yù coù giaùc coù quaùn, tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Khoâng giaùc coù quaùn laø gì? Laø yù khoâng giaùc coù quaùn, tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Khoâng giaùc khoâng quaùn laø gì? Laø yù khoâng giaùc khoâng quaùn, tö duy töông öng vôùi thoï nieäm xöù. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, coù boán tröôøng hôïp: 1. Giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, laø giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, vaø giaùc töông öng vôùi quaùn. 2. Quaùn töông öng nhöng khoâng phaûi laø giaùc tuøy chuyeån, laø giaùc. Nhö giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn maø töông öng vôùi taâm - taâm phaùp nôi phaùp nieäm xöù. 3. Giaùc tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi quaùn, laø giaùc quaùn töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp nôi phaùp nieäm xöù. 4. Khoâng phaûi laø giaùc tuøy chuyeån maø cuõng khoâng töông öng vôùi quaùn, laø tröø ra ra giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, laø taâm baát töông öng haønh coøn laïi cuøng giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, vaø khoâng phaûi giaùc quaùn töông öng vôùi taâm - taâm phaùp nôi phaùp nieäm xöù vaø voâ vi. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu kieán phi kieán xöù? Ñaùp: Heát thaûy caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø kieán xöù phi kieán, coù ba tröôøng hôïp: 1. Kieán xöù chaúng phaûi laø kieán, laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 2. Kieán cuõng laø kieán xöù, laø moät nhaäp. 3. Khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi laø kieán xöù laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thoï nieäm xöù, neáu laø höõu laäu thì kieán xöù aáy laø phi kieán. Neáu laø voâ

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 160

laäu thì laø phi kieán cuõng laø phi kieán xöù. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng nhö vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø kieán khoâng phaûi kieán xöù, coù boán tröôøng hôïp: 1. Kieán nhöng khoâng phaûi kieán xöù, laø taän trí - voâ sinh trí khoâng thaâu nhaän tueä voâ laäu. 2. Kieán xöù khoâng phaûi kieán, laø kieán khoâng thaâu nhaän phaùp nieäm xöù höõu laäu. 3. Kieán cuõng laø kieán xöù, laø naêm kieán thuoäc chaùnh kieán theá tuïc. 4. Khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù, laø kieán khoâng thaâu nhaän phaùp nieäm xöù voâ laäu. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu nhaân laø thaân kieán, bao nhieâu nhaân khoâng phaûi laø thaân kieán. Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù, neáu oâ ueá thì thaân kieán laø

nhaân cuûa noù, chöù oâ ueá khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán. Neáu khoâng oâ ueá, thì thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán. Thoï nieäm xöù, hoaëc thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán. Hoaëc thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù cuõng laø nhaân cuûa thaân kieán. Hoaëc thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán. Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, laø tröø ra ra kieán khoå ñoaïn söû töông öng vôùi thoï nieäm xöù ôû quaù khöù - hieän taïi. Tröø ra kieán taäp ñoaïn söû truøm khaép caû töông öng vôùi thoï nieäm xöù ôû quaù khöù - hieän taïi. Tröø ra thaân kieán töông öng vôùi thoï nieäm xöù ôû vò lai. Tröø ra thaân kieán sinh truï dò dieät vaø söï töông öng cuûa noù vôùi sinh truï dò dieät. Coøn laïi laø nhöõng thoï nieäm xöù oâ ueá. Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù cuõng laø nhaân cuûa thaân kieán, laø nhöõng phaùp nhö vaäy, tröôùc ñaõ tröø ra roài. Thaân kieán khoâng phaûi nhaân cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa thaân kieán, laø thoï nieäm xöù khoâng oâ ueá. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù, hoaëc thaân kieán laø nhaân cuûa noù, nhöng noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, coù ba tröôøng hôïp: Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, nhöng noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, laø tröø ra ra kieán khoå ñoaïn söû töông öng vôùi phaùp nieäm xöù ôû quaù khöù-hieän taïi. Tröø ra kieán taäp ñoaïn söû truøm khaép caû töông öng vôùi phaùp nieäm xöù ôû quaù khöù-hieän taïi. Tröø ra thaân kieán töông öng vôùi phaùp nieäm xöù ôû vò lai. Tröø ra thaân kieán sinh

truï dò dieät vaø söï töông öng cuûa noù vôùi sinh truï dò dieät. Coøn laïi laø nhöõng phaùp nieäm xöù oâ ueá. Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù cuõng laø nhaân cuûa thaân kieán laø nhöõng phaùp nhö vaäy, tröôùc ñaõ tröø ra roài. Laø thaân kieán nhöng khoâng phaûi nhaân cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa thaân kieán, laø phaùp nieäm xöù khoâng oâ ueá. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu nghieäp nhöng khoâng phaûi laø nghieäp baùo? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù, hoaëc laø nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp baùo, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp baùo, laø nghieäp thaân-mieäng. 2. Nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi nghieäp, laø thaân nieäm xöù sinh baùo. 3. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi laø nghieäp baùo, laø tröø ra ra nghieäp vaø nghieäp baùo nôi thaân nieäm xöù, laø thaân nieäm xöù coøn laïi. Thoï nieäm xöù, hoaëc laø nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi laø nghieäp, hay laø khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi nghieäp, laø thoï nieäm xöù baùo sinh. Coøn laïi khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi laø nghieäp baùo. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp baùo, coù boán tröôøng hôïp: 1. Laø nghieäp nhöng khoâng phaûi laø nghieäp baùo, laø baùo khoâng tieáp nhaän nghieäp tö (nghieäp yù). 2. Nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi laø nghieäp, laø tö khoâng tieáp nhaän baùo sinh nôi phaùp nieäm xöù. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp

baùo, laø nghieäp tö cuûa baùo sinh. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo, laø tröø ra ra nghieäp vaø nghieäp baùo nôi phaùp nieäm xöù, laø phaùp nieäm xöù coøn laïi. Hai thöù laø nghieäp tuøy chuyeån chöù khoâng phaûi nghieäp, hai thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø nghieäp nhöng khoâng phaûi laø nghieäp tuøy chuyeån, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra ra nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng, laø nghieäp thaân-mieäng coøn laïi. 2. Nghieäp cuõng laø nghieäp tuøy chuyeån, laø nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng. 3. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø

ra ra khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng vaø nghieäp tuøy chuyeån nôi thaân nieäm xöù, laø thaân nieäm xöù coøn laïi. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø nghieäp nhöng khoâng phaûi laø nghieäp tuøy chuyeån, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø nghieäp tö. 2. Nghieäp tuøy chuyeån nhöng khoâng phaûi nghieäp, laø töôûng aám; tö khoâng tieáp nhaän nghieäp tuøy chuyeån nôi haønh aám. 3. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra ra nghieäp vaø nghieäp tuøy chuyeån nôi phaùp nieäm xöù, laø phaùp nieäm xöù coøn laïi. Ba thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc vaø khoâng phaûi laø saéc coù theå troâng thaáy, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø saéc taïo saéc maø khoâng phaûi laø saéc coù theå thaáy, coù ba tröôøng hôïp: Saéc taïo saéc khoâng phaûi laø saéc coù theå troâng thaáy, laø taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Saéc taïo saéc cuõng laø saéc coù theå thaáy, laø moät nhaäp. Khoâng phaûi saéc taïo saéc maø cuõng khoâng phaûi laø saéc coù theå troâng thaáy, laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Ba thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc vaø khoâng phaûi laø saéc coù ñoái, moät thöù caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø saéc taïo saéc maø khoâng phaûi laø saéc coù ñoái, coù ba tröôøng hôïp: Saéc taïo saéc maø khoâng phaûi laø saéc coù ñoái, laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Saéc coù ñoái, khoâng phaûi laø saéc taïo saéc, laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Saéc taïo saéc cuõng laø saéc coù ñoái, laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Heát thaûy ñeàu raát saâu xa khoù hieåu. Raát khoù hieåu vì saâu xa. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø nhaân thieän chöù khoâng phaûi laø thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân thieän nhöng khoâng phaûi thieän, laø thieän baùo sinh nôi thaân nieäm xöù. 2. Thieän cuõng laø nhaân thieän, laø thaân nieäm xöù thieän. 3. Khoâng phaûi thieän maø cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø tröø ra ra thieän baùo sinh nôi thaân nieäm xöù, nhö coøn laïi voâ kyù vaø thaân nieäm xöù baát thieän. Nhö thaân nieäm xöù, thoï nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø thieän nhöng khoâng phaûi laø nhaân thieän, coù boán tröôøng hôïp: 1. Thieän nhöng khoâng phaûi nhaân thieän, laø soá dieät. 2. Nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän, laø thieän baùo sinh nôi phaùp

nieäm xöù. 3. Thieän cuõng laø nhaân thieän laø thieän höõu vi nôi phaùp nieäm xöù. 4. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø tröø ra thieän baùo, sinh nôi phaùp nieäm xöù, laø coøn laïi voâ kyù vaø phaùp nieäm xöù baát thieän. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu baát thieän- nhaân baát thieän? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù hoaëc laø nhaân baát thieän chöù khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo baát thieän sinh nôi thaân nieäm xöù. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø thaân nieäm xöù baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, laø tröø ra ra baùo baát thieän sinh nôi thaân nieäm xöù, laø coøn laïi voâ kyù vaø thaân nieäm xöù thieän. Thoï nieäm xöù hoaëc laø nhaân baát thieän chöù khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo baát thieän sinh nôi thoï nieäm xöù, vaø thaân kieán - bieân kieán töông öng vôùi thoï nieäm xöù coõi Duïc. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø thoï nieäm xöù baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi laø nhaân baát thieän, laø tröø ra ra baùo baát thieän sinh nôi thoï nieäm xöù, vaø tröø ra thaân kieán - bieân kieán töông öng vôùi thoï nieäm xöù coõi Duïc, laø coøn laïi voâ kyù vaø thoï nieäm xöù thieän. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo baát thieän sinh nôi phaùp nieäm xöù, vaø thaân kieán - bieân kieán töông öng vôùi phaùp nieäm xöù coõi Duïc. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø phaùp nieäm xöù baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, laø tröø ra ra baùo baát thieän sinh nôi phaùp nieäm xöù vaø tröø ra thaân kieán - bieân kieán töông öng vôùi phaùp nieäm xöù coõi Duïc, laø coøn laïi voâ kyù vaø phaùp nieäm xöù thieän. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu voâ kyù maø khoâng phaûi nhaân voâ kyù? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät:

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 164

Thaân nieäm xöù hoaëc laø nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, laø thaân nieäm xöù baát thieän. 2. Voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù, laø thaân nieäm xöù voâ kyù. 3. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø thaân nieäm xöù thieän. Nhö thaân nieäm xöù; thoï - taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø voâ kyù nhöng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, coù boán tröôøng hôïp: 1. Voâ kyù nhöng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø hö khoâng - phi soá dieät. 2. Nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù laø phaùp nieäm xöù baát thieän. 3. Voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù, laø phaùp nieäm xöù höõu vi voâ kyù. 4. Khoâng phaûi laø voâ kyù, cuõng khoâng phaûi laø nhaân voâ kyù laø phaùp nieäm xöù thieän. Ba thöù laø nhaân duyeân duyeân hôïp vaø coù nhaân, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù, neáu laø höõu vi thì noù duyeân nôi nhaân duyeân vaø coù nhaân. Neáu laø voâ vi thì khoâng duyeân nôi nhaân duyeân vaø khoâng coù nhaân. Moät thöù khoâng phaûi laø thöù ñeä maø cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, ba thöù caàn phaân bieät: Thoï nieäm xöù hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä

duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø thoï nieäm xöù caàn phaûi khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, laø thoï nieäm xöù nôi thoï maïng toái haäu cuûa A-la-haùn quaù khöù-hieän taïi. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra ra maïng soáng toái haäu cuûa A-la-haùn veà thoï nieäm xöù ôû quaù khöù-hieän taïi. Coøn laïi laø thoï nieäm xöù ôû quaù khöù vaø hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra thoï nieäm xöù caàn phaûi khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai. Coøn laïi laø thoï nieäm xöù vò lai. Nhö thoï nieäm xöù, taâm nieäm xöù cuõng nhö vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp caàn phaûi khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, laø phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp nôi maïng soáng toái haäu cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù vaø hieän taïi, vaø chaùnh thoï voâ töôûng- chaùnh thoï dieät taän, ñaõ khôûi, ñang khôûi. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp nôi maïng soáng toái haäu cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù-hieän taïi.

Coøn laïi laø phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp ôû quaù khöù vaø hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp caàn phaûi khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai. Coøn laïi laø phaùp nieäm xöù cuûa taâm phaùp ôû vò lai, tröø thöù lôùp nôi taâm baát töông öng haønh. Coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh vaø voâ vi. Moät laø duyeân duyeân cuûa duyeân hôïp khoâng coù duyeân. Hai laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp vaø phaùp nieäm xöù coù duyeân. Neáu laø taâm phaùp thì duyeân nôi duyeân duyeân vaø coù duyeân. Neáu khoâng phaûi taâm phaùp duyeân nôi duyeân duyeân thì khoâng coù duyeân. Ba thöù laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp vaø coù taêng thöôïng, moät thöù caàn phaân bieät: Phaùp nieäm xöù, neáu laø höõu vi thì noù laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp vaø coù taêng thöôïng; neáu laø voâ vi thì noù laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp maø khoâng coù taêng thöôïng. Hoûi: Boán nieäm xöù coù bao nhieâu löu, bao nhieâu tuøy löu? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Thaân nieäm xöù, neáu laø höõu laäu thì noù laø tuøy löu chöù khoâng phaûi löu. Neáu laø voâ laäu thì noù khoâng phaûi löu maø cuõng khoâng phaûi tuøy löu. Nhö thaân nieäm xöù; thoï- taâm nieäm xöù cuõng vaäy. Phaùp nieäm xöù hoaëc laø tuøy löu nhöng khoâng phaûi löu, coù ba tröôøng hôïp: 1. Tuøy löu nhöng khoâng phaûi löu, laø löu khoâng goàm thaâu phaùp nieäm xöù höõu laäu. 2. Löu cuõng laø tuøy löu, laø boán löu. 3. Khoâng phaûi löu cuõng khoâng phaûi tuøy löu, laø phaùp nieäm xöù voâ laäu. Ñeá laø boán Thaùnh ñeá: Laø nhöõng gì? Laø Khoå thaùnh ñeá, Taäp thaùnh ñeá, Dieät thaùnh ñeá, Ñaïo thaùnh ñeá. Hoûi: Boán Thaùnh ñeá naøy coù bao nhieâu saéc, bao nhieâu khoâng phaûi saéc? Ñaùp: Moät khoâng phaûi saéc, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø saéc, hoaëc khoâng phaûi saéc. Saéc laø gì? Laø möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Khoâng phaûi saéc laø gì? Laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp

thaân-mieäng laø saéc, ngoaøi ra thì khoâng phaûi saéc. Hai thöù khoâng theå thaáy, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc coù theå thaáy, hoaëc khoâng theå thaáy. Coù theå thaáy laø sao? Laø moät nhaäp. Khoâng theå thaáy laø sao? Laø möôøi moät nhaäp.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 166

Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai thöù laø khoâng ñoái, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc coù ñoái, hoaëc khoâng coù ñoái. Coù ñoái laø sao? Laø möôøi nhaäp. Khoâng ñoái laø hai nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai höõu laäu, hai voâ laäu. Ba höõu vi, moät voâ vi. Hai voâ baùo, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc coù baùo, hoaëc voâ baùo. Coù baùo laø khoå ñeá thieän - baát thieän. Voâ baùo laø khoå ñeá voâ kyù. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ba thöù töø nhaân duyeân sinh thuoäc veà coõi ñöøi naøy, moät khoâng töø nhaân duyeân sinh khoâng thuoäc veà coõi ñöøi naøy. Moät thöù thuoäc veà danh, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc thuoäc veà saéc, hoaëc thuoäc veà danh. Thuoäc veà saéc laø möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Thuoäc veà danh laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân-mieäng laø thuoäc veà saéc, ngoaøi ra laø thuoäc veà danh. Moät thöù laø thuoäc veà ngoaïi nhaäp, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc thuoäc veà noäi nhaäp, hoaëc thuoäc veà ngoaïi nhaäp. Noäi nhaäp laø saùu noäi nhaäp. Ngoaïi nhaäp laø saùu ngoaïi nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäïp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän taâm yù thöùc laø thuoäc veà noäi nhaäp, ngoaøi ra laø ngoaïi nhaäp. Heát thaûy laø trí bieát. Hai ñoaïn tri bieát vaø ñoaïn, hai khoâng phaûi ñoaïn tri bieát vaø khoâng ñoaïn. Moät neân tu, moät khoâng neân tu, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø neân tu, hoaëc laø khoâng neân tu. Neân tu laø khoå ñeá thieän. Khoâng neân tu laø khoå ñeá baát thieän - voâ kyù. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai thöù khoâng oâ ueá, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø oâ ueá, hoaëc laø khoâng oâ ueá. OÂ ueá laø chìm maát. Khoâng oâ ueá laø khoâng chìm maát. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Moät thöù laø quaû khoâng phaûi coù quaû, ba thöù laø quaû vaø coù quaû. Hai thöù laø khoâng thoï, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc thoï hoaëc khoâng thoï. Thoï laø töï taùnh thoï nhaän. Khoâng thoï laø khoâng phaûi töï taùnh thoï nhaän. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Moät thöù khoâng phaûi laø boán ñaïi taïo, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø do boán ñaïi taïo, hoaëc khoâng phaûi laø boán ñaïi taïo. Boán ñaïi taïo laø chín

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 167

nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Khoâng phaûi boán ñaïi taïo laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá goàm thaâu nghieäp thaân-mieäng laø boán ñaïi taïo, coøn laïi thì khoâng phaûi laø boán ñaïi taïo. Ba thöù coù caùi treân noù, moät khoâng coù caùi treân noù. Hai thöù laø coù, hai thöù khoâng phaûi laø coù. Moät thöù laø nhaân khoâng töông öng, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá goàm thaâu saéc - taâm baát töông öng haønh, laø nhaân khoâng töông öng. Coøn laïi laø nhaân töông öng. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp

nhaän nghieäp thaân-mieäng, taâm baát töông öng haønh, laø nhaân khoâng töông öng, ngoaøi ra laø nhaân töông öng. Lónh vöïc thieän goàm thaâu hai ñeá vaø phaàn ít cuûa hai ñeá. Hai ñeá vaø phaàn ít cuûa hai ñeá cuõng goàm thaâu lónh vöïc thieän. Lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän phaàn ít cuûa hai ñeá. Phaàn ít cuûa hai ñeá cuõng tieáp nhaän lónh vöïc baát thieän. Lónh vöïc voâ kyù hoaëc laø tieáp nhaän maø khoâng phaûi ñeá, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän maø khoâng phaûi ñeá, laø hö khoâng-phi soá dieät. 2. Ñeá tieáp nhaän maø khoâng phaûi lónh vöïc voâ kyù, laø hai ñeá vaø phaàn ít cuûa hai ñeá. 3. Lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän cuõng laø ñeá laø phaàn ít cuûa hai ñeá. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän maø cuõng khoâng phaûi ñeá, laø vieäc khoâng theå coù ñöôïc. Lónh vöïc laäu tieáp nhaän phaàn ít cuûa hai ñeá. Phaàn ít cuûa hai ñeá cuõng tieáp nhaän lónh vöïc laäu. Lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän hai ñeá, hai ñeá cuõng tieáp nhaän lónh vöïc höõu laäu. Lónh vöïc voâ laäu hoaëc tieáp nhaän maø khoâng phaûi ñeá, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän maø khoâng phaûi ñeá, laø hö khoâng-phi soá dieät. 2. Ñeá tieáp nhaän maø khoâng phaûi lónh vöïc voâ laäu, laø hai ñeá. 3. Lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän cuõng laø ñeá laø hai ñeá. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän maø cuõng khoâng phaûi laø ñeá, laø vieäc khoâng theå coù.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 168

Ba thöù hoaëc quaù khöù - vò lai hay hieän taïi, moät khoâng phaûi quaù khöù - khoâng phaûi vò lai - khoâng phaûi hieän taïi. Hai thöù laø thieän, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø thieän, hoaëc laø baát thieän, hoaëc laø voâ kyù. Thieän laø khoå ñeá tieáp nhaän naêm aám thieän. Baát thieän laø khoå ñeá tieáp nhaän naêm aám baát thieän. Voâ kyù laø khoå ñeá tieáp nhaän naêm aám voâ kyù. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai thöù khoâng thuoäc veà, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc thuoäc veà coõi Duïc, hoaëc thuoäc veà coõi Saéc, hoaëc thuoäc veà coõi Voâ saéc. Thuoäc veà coõi Duïc laø sao? Laø khoå ñeá tieáp nhaän naêm aám thuoäc veà coõi Duïc. Thuoäc veà coõi Saéc laø sao? Laø khoå ñeá tieáp nhaän naêm aám thuoäc veà coõi Saéc. Thuoäc veà coõi Voâ saéc laø sao? Laø khoå ñeá tieáp nhaän boán aám thuoäc veà coõi Voâ saéc. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ba thöù laø phi hoïc phi voâ hoïc, moät thöù caàn phaân bieät: Ñaïo ñeá hoaëc laø hoïc, hoaëc laø voâ hoïc. Hoïc laø naêm aám hoïc. Voâ hoïc laø naêm aám voâ hoïc. Hai thöù khoâng ñoaïn, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø kieán ñoaïn, hoaëc laø tu ñoaïn. Kieán ñoaïn laø gì? Laø nhö phaùp ñoaïn khoå ñeá khoâng giaùn ñoaïn, raát kieân trì cuûa ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh. Hoï ñoaïn tröø caùi gì? Laø kieán ñaïo ñoaïn tröø taùm möôi taùm söû, chuùng töông öng vôùi khoå ñeá, khôûi taâm baát töông öng haønh. Tu ñoaïn laø gì? Laø khoå ñeá hoïc thaáy daáu ñaïo tu ñoaïn. Hoï ñoaïn tröø caùi gì? Laø tu ñaïo ñoaïn tröø möôøi söû töông öng vôùi khoå ñeá, chuùng khôûi nghieäp thaân-mieäng, khôûi taâm baát töông öng haønh, vaø khoå ñeá khoâng oâ ueá. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Moät thöù khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng. Ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá tieáp nhaän saéc - taâm baát töông öng haønh, khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng vôùi thoï aám - töôûng aám, noù töông öng vôùi haønh

aám. Taâm phaùp vaø taâm töông öng vôùi taâm yù thöùc töùc laø taâm. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân - mieäng, taâm baát töông öng haønh, khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng vôùi thoï aám - töôûng aám, noù töông öng vôùi haønh aám. Taâm phaùp vaø taâm töông öng vôùi taâm yù thöùc töùc laø taâm. Moät thöù khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån, khoâng phaûi thoï töông öng. Ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, coù boán tröôøng hôïp: 1. Taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, laø taâm tuøy

SOÁ 1541 -

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 170

öng haønh, vaø giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, vaø khoâng phaûi laø giaùc quaùn töông öng vôùi taâm - taâm phaùp cuûa khoå ñeá. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá, hoaëc laø giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, coù boán tröôøng hôïp: 1. Giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, laø giaùc tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng, giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh vaø giaùc töông öng vôùi quaùn. 2. Quaùn töông öng nhöng khoâng phaûi giaùc tuøy chuyeån, laø giaùc, nhö giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, noù töông öng vôùi taâm-taâm phaùp. 3. Giaùc tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi quaùn laø giaùc quaùn töông öng vôùi taâm-taâm phaùp. 4. Khoâng phaûi giaùc tuøy chuyeån cuõng khoâng phaûi töông öng vôùi quaùn, laø tröø ra giaùc tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng, coøn laïi laø nghieäp thaân-mieäng. Tröø ra giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh vaø giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, vaø khoâng phaûi giaùc - quaùn töông öng vôùi taâm-taâm phaùp. Moät thöù khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø kieán cuõng laø kieán xöù, hoaëc laø kieán xöù maø khoâng phaûi kieán. Kieán cuõng laø kieán xöù, laø nhaõn caên vaø naêm kieán thuoäc chaùnh kieán theá tuïc. Tröø ra kieán xöù khoâng phaûi kieán. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän taän trí - voâ sinh trí maø khoâng tieáp nhaän tueä voâ laäu. Ñaây laø kieán chöù khoâng phaûi kieán xöù. Ngoaøi ra laø khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Hai thöù laø thaân kieán khoâng phaûi laøm nhaân cho noù, noù cuõng khoâng laøm nhaân cho thaân kieán. Hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù khoâng phaûi laøm nhaân cho thaân kieán. Hoaëc thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù cuõng laø nhaân cuûa thaân kieán. Hoaëc thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán. Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, laø tröø ra kieán khoå, kieán taäp ñoaïn tröø, söû bao truøm heát thaûy töông öng vôùi khoå ñeá ôû quaù khöù-hieän taïi. Tröø ra thaân kieán töông öng vôùi khoå ñeá ôû vò lai. Tröø ra thaân kieán sinh truï dò dieät vaø söï töông öng cuûa noù vôùi sinh truï dò dieät. Coøn laïi laø caùc khoå ñeá oâ ueá. Thaân kieán laø nhaân cuûa noù, noù cuõng laø nhaân cuûa thaân kieán, laø nhöõng phaùp maø tröôùc ñaõ tröø ra roài. Thaân kieán naøy khoâng phaûi nhaân

cuûa noù, noù cuõng khoâng phaûi laø

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 171

nhaân cuûa thaân kieán laø khoå ñeá khoâng oâ ueá. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Moät thöù khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø nghieäp maø khoâng phaûi nghieäp baùo, coù boán tröôøng hôïp: 1. Nghieäp chöù khoâng phaûi nghieäp baùo, laø nghieäp thaân-mieäng, vaø baùo khoâng tieáp nhaän nghieäp tö. 2. Nghieäp baùo chöù khoâng phaûi laø nghieäp, laø nhö tö khoâng tieáp nhaän baùo sinh nôi khoå ñeá. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp baùo, laø baùo sinh nôi nghieäp tö. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo, laø tröø ra nghieäp vaø nghieäp baùo nôi khoå ñeá, coøn laïi laø khoå ñeá. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân-mieäng vaø nghieäp tö, laø nghieäp chöù khoâng phaûi nghieäp baùo. Ngoaøi ra thì khoâng phaûi nghieäp maø cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Moät thöù khoâng phaûi nghieäp maø cuõng khoâng phaûi laø nghieäp tuøy chuyeån, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø nghieäp chöù khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, coù boán tröôøng hôïp: 1. Nghieäp chöù khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng, coøn laïi laø nghieäp thaân-mieäng, vaø nghieäp tö. 2. Nghieäp tuøy chuyeån chöù khoâng phaûi nghieäp, laø thoï aám - töôûng aám - thöùc aám. Nhö tö khoâng tieáp nhaän nghieäp tuøy chuyeån nôi haønh aám. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp tuøy chuyeån, laø nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân-mieäng. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra nghieäp vaø nghieäp tuøy chuyeån nôi khoå ñeá, coøn laïi laø khoå ñeá. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá, hoaëc laø nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, coù boán tröôøng hôïp: 1. Nghieäp nhöng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø nghieäp tö. 2. Nghieäp tuøy chuyeån maø khoâng phaûi laø nghieäp, laø thoï aám - töôûng aám- thöùc aám. Tö khoâng tieáp nhaän nghieäp tuøy chuyeån nôi haønh aám. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp tuøy chuyeån, laø nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân - mieäng. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra nghieäp tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 9 172

töông öng haønh. Moät thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc, saéc khoâng theå troâng thaáy, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø saéc taïo saéc, saéc khoâng theå troâng thaáy, coù ba tröôøng hôïp: 1. Saéc taïo saéc, saéc khoâng theå troâng thaáy, laø taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. 2. Saéc taïo saéc, saéc cuõng coù theå troâng thaáy, laø moät nhaäp. 3. Khoâng phaûi saéc taïo saéc, cuõng khoâng phaûi saéc coù theå troâng thaáy, laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân-mieäng, laø saéc taïo saéc, saéc khoâng theå troâng thaáy. Ngoaøi ra laø khoâng phaûi saéc taïo saéc, cuõng khoâng theå troâng thaáy saéc. Moät thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc cuõng khoâng phaûi saéc coù ñoái, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø saéc taïo saéc maø khoâng

phaûi laø saéc coù ñoái, coù boán tröôøng hôïp: 1. Saéc taïo saéc maø khoâng phaûi laø saéc coù ñoái, laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 2. Saéc coù ñoái maø khoâng phaûi saéc taïo saéc laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 3. Saéc taïo saéc cuõng laø saéc coù ñoái, laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 4. Khoâng phaûi saéc taïo saéc cuõng khoâng phaûi saéc coù ñoái, laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân-mieäng, laø saéc taïo saéc chöù khoâng phaûi laø saéc coù ñoái. Ngoaøi ra laø khoâng phaûi saéc taïo saéc cuõng khoâng phaûi saéc coù ñoái. Heát thaûy laø raát saâu xa khoù hieåu. Khoù hieåu do raát saâu xa vi dieäu. Moät thöù laø thieän nhöng khoâng phaûi nhaân cuûa thieän, moät thöù laø thieän cuõng laø nhaân cuûa thieän, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø nhaân cuûa thieän maø khoâng phaûi thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân cuûa thieän nhöng khoâng phaûi thieän, laø baùo sinh thieän nôi khoå ñeá. 2. Thieän cuõng laø nhaân cuûa thieän, laø khoå ñeá thieän. 3. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa thieän, laø tröø ra baùo sinh thieän nôi khoå ñeá, coøn laïi laø voâ kyù vaø khoå ñeá baát thieän. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai thöù khoâng phaûi nhaân cuûa thieän, cuõng khoâng phaûi baát thieän. Hai

caàn phaân bieät: Khoå ñeá, hoaëc laø nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi khoå ñeá, vaø thaân kieán-bieân kieán töông öng vôùi khoå ñeá coõi Duïc. 2. Baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, laø khoå ñeá baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän laø tröø ra baùo sinh baát thieän nôi khoå ñeá, tröø thaân kieán-bieân kieán töông öng vôùi khoå ñeá coõi Duïc. Coøn laïi laø voâ kyù vaø khoå ñeá thieän. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Hai thöù khoâng phaûi laø voâ kyù, cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa voâ kyù. Hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá, hoaëc laø nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, laø khoå ñeá baát thieän. 2. Voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù, laø khoå ñeá voâ kyù. 3. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa voâ kyù, laø khoå ñeá thieän. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Moät thöù khoâng phaûi nhaân duyeân duyeân hôïp, khoâng phaûi coù nhaân. Ba thöù laø nhaân duyeân duyeân hôïp vaø coù nhaân. Moät thöù khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp. Ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø taâm vaø taâm phaùp cuûa khoå ñeá seõ daáy khôûi nôi hieän tieàn - vò lai, laø maïng soáng toái haäu cuûa taâm-taâm phaùp nôi khoå ñeá cuûa baäc A-la-haùn ôû quaù khöù vaø hieän taïi, vaø chaùnh thoï voâ töôûng - chaùnh thoï dieät taän, ñaõ khôûi - seõ khôûi. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra maïng soáng toái haäu nôi taâm-taâm phaùp khoå ñeá cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù-hieän taïi. Coøn laïi laø taâm-taâm phaùp nôi khoå ñeá ôû quaù khöù-hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra taâm-taâm phaùp nôi khoå ñeá seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn

- vò lai. Coøn laïi laø taâm-taâm phaùp nôi khoå ñeá ôû vò lai. Tröø ra thöù lôùp nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh vaø saéc. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø taâm vaø

taâm phaùp nôi ñaïo ñeá seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø taâm-taâm phaùp nôi ñaïo ñeá ôû quaù khöù-hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra taâm-taâm phaùp nôi ñaïo ñeá seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, coøn laïi laø taâm-taâm phaùp nôi ñaïo ñeá ôû vò lai, vaø nghieäp thaân-mieäng, taâm tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh. Moät thöù laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp maø khoâng coù duyeân, ba caàn phaân bieät: Khoå ñeá tieáp nhaän saéc- taâm baát töông öng haønh, duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp chöù khoâng coù duyeân, coøn laïi laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp vaø coù duyeân. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy. Ñaïo ñeá tieáp nhaän nghieäp thaân-mieäng, duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp chöù khoâng coù duyeân, coøn laïi laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp cuõng coù duyeân. Ba laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp vaø coù taêng thöôïng, moät laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp chöù khoâng phaûi coù taêng thöôïng, Hai thöù khoâng phaûi löu maø khoâng phaûi tuøy löu, hai caàn phaân bieät: Khoå ñeá hoaëc laø löu maø cuõng laø tuøy löu, hoaëc laø tuøy löu maø khoâng phaûi löu. Löu cuõng laø tuøy löu, laø boán löu; coøn laïi laø tuøy löu chöù khoâng phaûi löu. Nhö khoå ñeá, taäp ñeá cuõng vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.